

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 11. 3. 2025 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Michaely Pařízkové a soudců JUDr. Martina Zelenky a JUDr. Michala Hodouška odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení], narozeného [datum] v [obec], proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 6. 2024, sp. zn. 1 T 2/2024, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), e), f) trestního řádu se napadený rozsudek zrušuje v celém rozsahu.

Podle § 259 odst. 3 písm. a), b) trestního řádu se znovu rozhoduje takto:

Obžalovaný

[jméno] [příjmení], [datum narození] v [obec], výrobní dělník, trvale bytem [adresa], adresou pro účely doručování [část obce a číslo], [obec], [anonymizováno] [okres],

se podle § 226 písm. a) trestního řádu zprošťuje obžaloby Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2024, č. j. 1 KZV 67/2023-28, kterou mu bylo kladeno za vinu, že

v přesně nezjištěné době, pravděpodobně dne 18. 8. 2022 okolo 02:30 hod., v [anonymizováno] [číslo] na adrese v [obec], [adresa], kdy si musel být vědom nebezpečnosti svého jednání pro zdraví a život nezletilé poškozené [jméno] [příjmení], narozené [datum], přesně nezjištěným způsobem způsobil poškozené zlomeninu (trhlinu délky 5 cm) klenby lebni v centrální části temenní oblasti hlavy vpravo s pohmožděním měkkých tkání, přičemž toto zranění vzniklo úmyslným aktivním vedením a působením tupého násilí relativně velké intenzity odpovídající úderu pěstí nebo úderu o pevnou překážku, kdy obžalovaný o zranění nezletilé informoval matku nezletilé až dne 24. 8. 2022 a následně byla dne 26. 8. 2022 poškozená nezletilá hospitalizována na dětském oddělení nemocnice v Chomutově, ačkoliv k hospitalizaci se měl obžalovaný s dcerou dostavit již předchozího dne, a vzhledem k tomu, že se tak nestalo, byla hospitalizace poškozené zajištěna až

za součinnosti Policie ČR, kdy ze soudně- lékařského hlediska se jedná o zranění středně těžké, avšak vzhledem k okolnostem vzniku zranění, kdy tupé násilí bylo vedeno relativně velkou intenzitou vůči hlavě poškozené, přičemž výše popsané jednání obžalovaného vůči poškozené mohlo velmi dobře a lehce vést ke vzniku těžšího následku spočívajícího v nitrolebním krvácení, kdy i vzhledem k pozdnímu oznámení, jakož i pozdnímu vyhledání lékařské pomoci mohla být nezletilá poškozená [jméno] [příjmení] bezprostředně ohrožena na životě, kdy k těžšímu poranění či smrti nedošlo pouze shodou okolností,

a v němž byl obžalobou spatřován pokus zvláště závažného zločinu vraždy podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 140 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku,

nebot' nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán.

Podle § 229 odst. 3 trestního řádu se poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, IČ: 411 975 18, sídlem Orlická 2020/4, Praha 3, odkazuje s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajský soud v Ústí nad Labem uznal obžalovaného [jméno] [příjmení] vinným pokusem zvláště závažného zločinu vraždy podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 140 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku a uložil mu trest odnětí svobody ve výměře dvanácti (12) roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit na náhradě majetkové škody poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, IČ: 411 97 518, sídlem Orlická 4/2020, Praha 3, částku ve výši 36 531 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 14,75 % z této částky ode dne 14. 3. 2024 do zaplacení a podle § 229 odst. 2 trestního řádu byla poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky odkázána se zbytkem uplatněného nároku na náhradu majetkové škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Nalézací soud svůj výrok o vině opřel o následující skutkový děj:

Obžalovaný [příjmení] v přesně nezjištěné době, pravděpodobně dne 18. 8. 2022 okolo 02:30 hod., v [anonymizováno] [číslo] [anonymizována dvě slova] v [obec], [adresa], kdy si musel být vědom nebezpečnosti svého jednání pro zdraví a život nezletilé poškozené [jméno] [příjmení], narozené 18. 5. 2022, přesně nezjištěným způsobem způsobil poškozené zlomeninu (trhlinu délky 5 cm) klenby lební v centrální části temenní oblasti hlavy vpravo s pohmožděním měkkých tkání, přičemž toto zranění vzniklo úmyslným aktivním vedením a působením tupého násilí relativně velké intenzity odpovídající úderu pěstí nebo úderu o pevnou překážku, kdy obžalovaný o zranění nezletilé informoval matku nezletilé až dne 24. 8. 2022 a následně byla dne 26. 8. 2022 poškozená nezletilá hospitalizována na dětském oddělení nemocnice v Chomutově, ačkoliv k hospitalizaci se měl obžalovaný s dcerou dostavit již předchozího dne, a vzhledem k tomu, že se tak nestalo, byla hospitalizace poškozené zajištěna až za součinnosti Policie ČR, kdy ze soudně- lékařského hlediska se jedná o zranění středně těžké, avšak vzhledem k okolnostem vzniku zranění, kdy tupé násilí bylo vedeno relativně velkou intenzitou vůči hlavě poškozené, přičemž výše popsané jednání obžalovaného vůči poškozené mohlo velmi dobře a lehce vést ke vzniku těžšího následku spočívajícím v nitrolebním krvácení, kdy i vzhledem k pozdnímu oznámení, jakož i pozdnímu vyhledání lékařské pomoci mohla být nezletilá poškozená [jméno] [příjmení] bezprostředně ohrožena na životě, kdy k těžšímu poranění či smrti nedošlo pouze shodou okolností.

3. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný ihned po jeho vyhlášení odvolání, které písemně odůvodnil jeho obhájce. Odvolání směřuje do výroku o vině i trestu. Obžalovaný je předně toho názoru, že nebylo prokázáno, že způsobil své dceři zlomeninu lebky, stejně jako nebylo prokázáno,

že zranění poškozené bylo způsobeno aktivním vedením a působením násilí relativně velké intenzity odpovídající úderu pěstí nebo úderu o pevnou překážku.

4. V odvolání fakticky vymezil tři okruhy, které lze považovat za stěžejní, a to nepřezkoumatelnost a věcnou nesprávnost znaleckého posudku vypracovaného MUDr. Lucií Laclovou, absentující hodnocení důkazů v rozsudku a absenci prokázání viny obžalovanému.

5. K nepřezkoumatelnosti znaleckého posudku MUDr. Laclové s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu ČR i Ústavního soudu odvolatel uvedl, že vypracovaný znalecký posudek musí být odůvodněný takovým způsobem, aby bylo zřejmé, z jakých zjištění znalec vychází a jakou cestou a na základě jakých úvah dospěl ke svému závěru. Pouze při splnění těchto kritérií lze znalecký posudek považovat za přezkoumatelný ve smyslu § 28 odst. 2 písm. f) zákona o znalcích. Citovaný znalecký posudek však tyto náležitosti neobsahuje, znalkyně namísto přesvědčivého odůvodnění svých závěrů pouze uvedla, že je učinila porovnáním s poznatky medicínské vědy. Stran odborné literatury necitovala relevantní zdroje a neuvedla, jaké poznatky z té, které publikace čerpala. Taktéž výčet podkladů pro samotné zpracování znaleckého posudku je dle odvolatele nedostatečný, neboť znalkyně nepoužila stěžejní podklad, a to snímky CT a RTG, které jsou pro posouzení síly, jíž bylo poškozené zranění způsobeno, zásadní. Závěr, že násilí bylo vedeno relativně velkou intenzitou znalkyně nijak neodůvodnila, a sama navíc v doplnění znaleckého posudku uvedla, že i střední intenzita násilí mohla způsobit poranění kostí. Znalecký posudek MUDr. Laclové je tak nepřezkoumatelný (přičemž však nalézací soud jeho závěry nekriticky převzal) a obžalovaný navrhuje vypracování revizního znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství.

6. K odůvodnění samotného rozsudku obžalovaný podotkl, že nelze zjistit, jakým způsobem soud dospěl k závěru, že zranění způsobil poškozené právě on. V rozsudku musí být konkrétně uvedeno, co bylo kterým důkazem zjištěno, zhodnocení důkazu ze strany soudu a závěry, jež byly z důkazu vyvozeny. Těmto požadavkům napadený rozsudek neodpovídá, neboť jsou v něm důkazy pouze citovány bez řádného zhodnocení a nadto soud pouze převzal nepřezkoumatelné závěry znaleckého posudku MUDr. Laclové.

7. V odůvodnění napadeného rozsudku je vina obžalovaného dovozována též ze skutečnosti, že tento o pádu poškozené informoval matku dítěte až po týdnu. Obžalovaný však opakovaně uvedl, že na poškozené po pádu žádná zranění nenašel a neměl tedy důvod ji o tomto informovat. Stejně tak uváděná skutečnost, že obžalovaný dceru nevzal včas k lékaři není pravdivá, neboť ve chvíli, kdy do jeho bydliště dorazila policejní hlídka, již byla poškozená nachystána v autosedačce a byli tedy zastížení při odjezdu.

8. Obžalovaný dále namítl, že v proběhnuvším řízení nebylo nijak prokázáno, jakým způsobem a jakou silou došlo ke zranění poškozené, ale ani to, že by zranění poškozené způsobil právě on. Soud nadto uzavřel, že obžalovaný jednal v úmyslu nepřímém ve formě srozmění, nicméně tento závěr opět nijak blíže neodůvodnil.

9. V závěru podaného odvolání obžalovaný přestřel, že se nalézací soud nijak nezabýval jeho námitkou, že zranění poškozené mohla způsobit třetí osoba, například matka poškozené, trpící psychickými problémy, užívá pro tyto problémy medikaci, a není tedy možno vyloučit, že poškozená při abnormálním mimovolném pohybu matce například vypadla z náručí, či ji matka zranila při záchvatu agresivity. K tomuto obžalovaný navrhl přibrání znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie ke zkoumání psychického stavu matky poškozené. Na základě všech uvedených námitek obžalovaný navrhl, aby byl rozsudek nalézacího soudu zrušen a věc byla vrácena k dalšímu jednání a rozhodnutí. U veřejného zasedání konaného dne 11. 3. 2025 obhájce na základě dokazování provedeného vrchním soudem vzal své návrhy na doplnění dokazování zpět a navrhl, aby obžalovaný byl zproštěn obžaloby.

10. Pro úplnost vrchní soud dodává, že proti rozsudku bylo podáno odvolání i ze strany Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem, a to do výroku o trestu, toto odvolání však bylo podáním ze dne 8. 1. 2025 Vrchním státním zastupitelstvím v Praze vzato v celém rozsahu zpět. Zpětvzetí odvolání vzala předsedkyně senátu Vrchního soudu v Praze na vědomí usnesením ze dne 13. 1. 2025, 7 To 70/2024. U veřejného zasedání konaného dne 11. 3. 2025 státní zástupkyně navrhla uznat obžalovaného vinným pouze přečinem ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 148 odst. 1 trestního zákoníku a uložit mu trest odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání dvou let a dále rozhodnout o náhradě škody.

11. Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo a dospěl k následujícím závěrům.

12. Předně vrchní soud po obdržení spisového materiálu zaslal dne 11. 9. 2024 znalkyni z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství MUDr. Laclové žádost ve smyslu § 109 trestního řádu o písemné vysvětlení ve věci jí podaného znaleckého posudku. Znalkyně byla dotázána, zda při vypracování posudku měla k dispozici RTG a CT snímky zranění poškozené, byla vyzvána k vyjádření se k odvolacím námitkám obžalovaného, k závěru ošetřující lékařky MUDr. Hejdové ze dne 26. 8. 2022 a k obsahu odborného článku o fisuře kalvy u dětí, který jí byl vrchním soudem zaslán přílohou.

13. Znalkyně Laclová ve vyjádření zde 16. 9. 2024 uvedla, že při vypracování znaleckého posudku neměla k dispozici snímky zobrazovacích metod, stran odvolacích námitek se vyjádřila, že závěry znaleckého posudku byly opřeny o její zkušenosti nabyté praxí, nicméně mající oporu v dostupné odborné literatuře, konkrétně uvedla odbornou publikaci Burkhard Madea: Handbook of Forensic Medicine, Wiley Blackwell, 2014. Prostudováním odborného článku zasláného soudem nezjistila nic, co by mělo souvislost s mechanismem vzniku poranění poškozené, neboť článek je obecný a není v něm uvedena podstatná skutečnost, a to potřebná výška pádu, kterážto u fisury kalvy činí minimálně 0,9 - 1,2 m. Podstatnou skutečností je taktéž místo vzniku zlomeniny, které se nachází na temeni, přičemž k pádu na temeno hlavy z výšky uvedené obžalovaným nemohlo dojít, a nadto pokud by k pádu z této výšky došlo, nemohlo by dojít ke zlomenině klenby lebni. Stan vyjádření ošetřující lékařky MUDr. Hojdové znalkyně uvedla, že tato lékařka jednak není kompetentní k určování mechanismu vzniku poranění, jednak v předmětné lékařské zprávě byla zaznamenána pouze anamnéza udaná otcem poškozené, nikoli vlastní posouzení poranění MUDr. Hojdovou.

14. S ohledem na to, že vyžádané vysvětlení nepovažoval odvolací soud za přesvědčivé, rozhodl dne 25. 9. 2024 podle § 105 odst. 1 trestního řádu o přibrání jiného znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, konkrétně MUDr. Jiřího Hladíka. Znalci bylo uloženo, aby za účelem objasnění mechanismu vzniku poranění poškozené [příjmení] zodpověděl otázky formulované odvolacím soudem, a taktéž se vyjádřil ke znaleckému posudku vypracovanému znalkyní MUDr. Laclovou, včetně jeho doplnění a následného vysvětlení.

15. K veřejnému zasedání dne 11. 3. 2025 byli posléze předvoláni oba znalci a vrchní soud přistoupil rovněž k doplňujícímu výsledku obžalovaného, v jehož rámci byl promítnut záznam z vyšetřovacího pokusu konaného dne 6. 4. 2023 Policií ČR, SKPV Chomutov. Jednalo se úkon před zahájením trestního stíhání, u něhož obžalovaný neměl obhájce, a kromě policistů mu byly přítomny znalkyně MUDr. Laclová, opatrovnice poškozené [příjmení] [jméno] a nezúčastněná osoba G. [příjmení]. Obžalovaný byl u odvolacího soudu předně dotázán na svou polohu na lůžku ve chvíli, kdy uspával dceru, přičemž potvrdil, ostatně jako i ve svých dřívějších výpovědích, že byl zády napůl opřen o zeď a polštář, nohy měl skrčené ve zvýšené poloze a dceru si na ně položil. Porovnáním tohoto popisu obžalovaného s promítnutým záznamem z vyšetřovacího pokusu dospěl odvolací soud k jednoznačnému závěru, že poloha obžalovaného při uspávání dcery byla jiná, než bylo v průběhu vyšetřovacího pokusu prezentováno.

16. Znalce MUDr. Laclová u veřejného zasedání setrvala na závěrech svého znaleckého posudku, především pak na závěru, že zranění poškozené nemohlo být způsobeno pádem tak, jak jej popisuje obžalovaný. Je přesvědčena, že když se vezme do úvahy obvyklá výška postele a nějaké pokrčené nohy, nelze dosáhnout hranice jednoho metru, nezbytné k tomu, aby obdobné zranění vzniklo. K přijetí tohoto závěru čerpala z literatury Madea B. (editor): Handbook of Forensic Medicine, Wiley, Blackwell, 2014.

17. Znalec MUDr. Jiří Hladík, rovněž stvrdil závěry svého znaleckého posudku s tím, že nezletilá utrpěla puklinu klenby lební, tedy zranění vzniklé tupým násilím působícím střední silou do pravé temenní krajiny a jeho vznik lze velmi dobře vysvětlit pádem z výšky i např. 40 - 50 cm s dopadem na tvrdou pevnou podložku — parkety. Toto poranění odpovídá popisu události tak, jak ji uvádí obžalovaný. Znalec se dále vyjádřil i k závěrům znaleckých posudků MUDr. Laclové a PhDr. Strause. K literatuře citované znalkyní uvedl, že jde o příručku a znalkyní uváděné parametry tam nenašel. Absolutně nesouhlasí se závěrem znalkyně, že v případě poškozené nezletilé se jednalo o úderové poranění vzniklé aktivním vedením, které pád z postele nevysvětlí, naopak, s přihlédnutím k lokalizaci poranění, věku dítěte a intenzitě, při které zranění může vzniknout, odpovídá pádu, a nikoliv úderovému poranění vzniklému aktivním vedením. Ze samotného objektivně zjištěného poranění není vůbec možné určit, zda se jednalo o aktivně vedené tupé násilí či pasivní násilí, kdy hlava působí proti pevné překážce. Poranění zjištěná u poškozené nezletilé a průběh pukliny temenní kosti vpravo naopak odpovídají pádu a nikoli ničím podloženým spekulacím znalkyně Laclové. Se závěrem, že aby došlo k fisuře, muselo by se jednat o pád z výšky minimálně 0,9 — 1,2 m rovněž nelze souhlasit, neboť tato závisí i na charakteru podložky a taktéž oddílu lebky, který se do kontaktu s podložkou dostane. Předložený CT snímek znalec konzultoval s přednostkou Kliniky radiologie a nukleární medicíny 3. LF Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady Prof. MUDr. Hanou Malíkovou, PhD., MHA, a potvrdil, že i dle sdělení Prof. Malíkové průběh pukliny u poškozené odpovídá mechanismu pádu s dopadem na pravou temenní krajinu. Taktéž znalec MUDr. Hladík odkázal na odbornou literaturu, konkrétně monografii Kraniocerebrální poranění v dětském věku, dle níž je lineární puklina klenby lební nejjednodušší a u dětí nejčastější typ zlomeniny lebky.

18. Ke znaleckému posudku PhDr. Strause znalec uvedl, že tento vychází, jako většina jeho posudků, převážně z vlastních výpočtů odvislých od modelů z moduritu a umělohmotných figurín, které se však biomechanicky chovají jinak, než lidské tělo skládající se z lokomočního aparátu. Nebere v úvahu reflexy, vývoj lebky u kojence a ve svém posudku vychází zcela nepochopitelně z toho, že k vychýlení poškozené a jejímu pádu muselo dojít působením vnější síly, přičemž mu pravděpodobně není známo, že tříměsíční kojenec je již schopen samostatného pohybu. Alespoň takového, aby mohl spadnout z vyvýšeného místa, tedy i z kolen druhé osoby, kdy tímto způsobem běžně vznikají různě závažné úrazy známé z dětské chirurgie a traumatologie. K minimální výšce nutné pro vznik předmětného poranění se tedy není možné vyjádřit a v konkrétním případě ji ani nelze určit, neboť poškozená nezletilá mohla z kolenou otce přepadnout a udeřit se přímo do hlavy, ale rovněž mohlo dojít k sešinutí po otci a pádu z postele. Znalec MUDr. Hladík v závěru podaného znaleckého posudku uvedl, že vzhledem k tomu, že poškozená utrpěla pouze drobný krevní výron v měkkých pokrývkách lebních a puklinu temenní kosti bez krevního výronu pod plochou šlachou pokrývající temeno hlavy či pod okosticí temenní kosti, natož že by došlo ke krvácení do nitrolebního prostoru nebo k pohmoždění mozku, nemohla být intenzita násilí působícího na její hlavu velká, a tudíž nemohla být velká ani výška, ze které došlo k pádu.

19. Vrchní soud v Praze po doplněném dokazování zhodnotil před ním provedené stěžejní důkazy a ač jinak důsledně ctí zásadu, podle níž je hodnocení důkazů výhradní doménou soudu prvního stupně, je třeba připomenout, že takto činí jediné a pouze tehdy, pokud při tomto procesu nalézací soud postupuje důsledně podle svého přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, a poté učiní logická a dostatečně odůvodněná skutková zjištění. Taktomu ovšem, pokud jde o napadený rozsudek, nebylo.

20. Předně je třeba se vrátit k již zmíněnému vyšetřovacímu pokusu ze dne 6. 4. 2023, který je dle přesvědčení odvolacího soudu sám o sobě kontroverzním úkonem. Vyšetřovací pokus se podle § 104c odst. 1, 2 trestního řádu provádí tehdy, mají-li být pozorováním v uměle vytvořených nebo obměňovaných podmínkách prověřeny nebo upřesněny skutečnosti zjištěné v trestním řízení, popřípadě zjištěny skutečnosti nové. K provedení se nepřistoupí, jestliže to je vzhledem k okolnostem nevhodné nebo lze-li účelu vyšetřovacího pokusu dosáhnout jinak. Vyšetřovacím pokusem se tak ověřuje, jak se stala nebo mohla stát určitá skutečnost relevantní pro trestní řízení. V projednávaném případě ovšem dle neměnného tvrzení obžalovaného výchozí situace prověřovaných okolností nastala v okamžiku, kdy obžalovaný usnul a „ověřovat“ cokoli, co se mělo odehrát ve chvíli, kdy obžalovaný spal a nikdo jiný tam kromě jeho tříměsíční dcery nebyl, je ve světle zdravého rozumu nemožné. Odvolací soud si navíc promítnutím záznamu vyšetřovacího pokusu ověřil, že obžalovaný při něm byl instalován do jakési nepřirozené polohy prkna s hlavou násilně zatáhou ve vzduchu, v níž usnout, je pro normálního člověka prakticky nemožné a která hlavně vůbec neodpovídala poloze od počátku obžalovaným popisované — tedy, že seděl opřený zády o zeď a dítě měl na skrčených nohách (u hlavního líčení uvedl, že byl opřený polovinou zad). Ze strany policie i přítomné znalkyně MUDr. Laclové je až zarážející, že se tuto polohu nesnažili nijak upřesnit, nejpodstatnější okolností však zůstává nepopiratelný fakt, že obžalovaný při uspávání dcery sám usnul. Stěží tak bylo možné při prováděném úkonu – vyšetřovacím pokusu navodit takové okolnosti pokusu, aby experimentální podmínky zcela odpovídaly podmínkám zkoumané události. Je notoricky známou skutečností, že člověk i v mikrosnánku sebou může různě vrtět, škubat, může dojít k náhlému reflexnímu pohybu, rukou či nohou, k otočení atd., atd. Vyšetřovací pokus byl tak v tomto řízení důkazním prostředkem zcela nevhodným, nehledě na již MUDr. Hladíkem zmíněnou okolnost, že k pokusu byla použita plastová panenka, kterou nelze srovnávat se živým organismem.

21. Je tak nastolena důkazní situace, v níž za jediný relevantní důkaz z místa činu lze brát toliko výpověď obžalovaného, tedy jím podaný popis situace, kterou, jak již bylo zdůrazněno, popisuje od samého počátku neměnně a věrohodně, rozhodně odvolací senát na jeho výpovědích ničeho nevěrohodného neshledal. Ohledně kvality péče obžalovaného a jeho družky o jejich nezletilé děti nikdy nevzniklo žádné podezření, ani lékařské zprávy přímo vypovídající o stavu poškozené v předmětném kritickém období nic podobného nenaznačují. Lékařka MUDr. Hejdová z chomutovské nemocnice, která vyšetřovala poškozenou a byla dotázána přivolaným policistou, zda je možné, že ke zranění došlo způsobem popsaným otcem dítěte uvedla, že to možné je (č. l. 141).

22. Odvolací soud ve snaze rekapitulovat vývoj předmětné kauzy zjistil v podstatě následující. Matka nezletilé [jméno] [příjmení] našla na hlavě své dcery bouličku a když se od svého partnera, obžalovaného, dozvěděla, že mu dcera spadla z postele, zpanikařila. Sama trpí úzkostmi, panickými atakami a je psychicky labilnější, zalarmovala tedy souseda a jeli k lékaři. Proběhla lékařská vyšetření a situace gradovala oznámením MUDr. Vacíka, v té době nepochybně dobře míněným, na Policii, že se matka nedostavila s dítětem na kontrolní vyšetření. Téměř po roce od události bylo zahájeno trestní stíhání obžalovaného. Senát vrchního soudu řadu let specializovaný na násilnou trestnou činnost na tomto místě konstatuje, že již prakticky celý průběh přípravného řízení lze označit za poněkud nestandardní a pochybnosti vzbuzující, avšak jeho dovršení v hlavním líčení u Krajského soudu v Ústí nad Labem pak nelze nazvat jinak, než jako značně odbyté soudní řízení nereflektující základní zásady trestního řízení na čele se zásadou řádného zákonného procesu a s požadavkem zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí. Procesně nedůsledný až nedbalý přístup, nota bene v trestní věci, kde je obžalovaný ohrožen trestní sazbou patnáct až dvacet let odnětí svobody, kdy především pouhé přečtení stěžejních znaleckých posudků MUDr. Laclové a PhDr. Strause a absence osobního výsledku těchto znalců, na jejichž závěrech de facto stálo odsouzení obžalovaného, je za daných okolností, skutečností vskutku nevídanou, přičemž pozastavit se ale lze i nad přístupem obhajoby, která k takovému postupu dala souhlas.

23. Vrchní soud v Praze proto po zásadním doplnění dokazování přehodnotil důkazní situaci a v prvé řadě komparoval závěry znaleckých posudků MUDr. Laclové a MUDr. Hladíka. Znalecký posudek MUDr. Laclové odvolací senát od počátku považoval za nejasný a nepřesvědčivý, naopak závěry posudku odvolacím soudem přibráného znalce MUDr. Hladíka, včetně stvrzení jeho argumentace před odvolacím soudem vyzněly logicky, výstižně a přesvědčivě. Lze tak na základě takto provedených důkazů shrnout, že verze prezentovaná od počátku obžalovaným [příjmení] je věrohodná a nelze ji považovat za ničím vyvrácenou. Jinak řečeno, nebyla nikterak vyvrácena obhajoba obžalovaného, že v noci uspával svou dceru tak, že ji houpal na kolenou a v okamžiku mikrosnánku se mu přesně nezjištěným způsobem vysmekla, upadla na hlavu a výsledkem tohoto pádu byla 5cm trhlina klenby lební bez jakýchkoli dalších následků na jejím zdraví.

24. Vrchní soud se následně s ohledem na vše výše uvedené pečlivě zabýval otázkou možné právní kvalifikace jednání obžalovaného, tedy, zda s ohledem na skutková zjištění je možné dovodit jeho trestní odpovědnost za újmu na zdraví poškozené nezletilé a uznat jej vinným podle § 148 odst. 1 trestního zákoníku tak, jak v odvolacím řízení navrhl státní zástupkyně. Dospěl přitom k negativnímu závěru, a to z následujících důvodů.

25. Ustanovení § 148 odst. 1 trestního zákoníku odvíjí jednání pachatele tohoto nedbalostního trestného činu od porušení důležité povinnosti vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené mu podle zákona. V projednávané věci lze mít za to, že toto ustanovení dopadá i na rodiče nezletilých dětí, kteří mají dle § 858 občanského zákoníku v rámci rodičovské odpovědnosti povinnost pečovat mj. o tělesné zdraví dítěte.

26. Trestní zákoník vymezuje nedbalostní zavinění při neexistenci volní složky pomocí složky vědění (intelektuální, vědomostní, rozumové), která zde buď je, či není. Kvalitativní rozdíl oproti úmyslu je ve volní složce, která u nedbalosti chybí, neboť tu není vůle spáchat trestný čin (jednání samo je i zde aktem vůle pachatele směřující však k cíli z hlediska trestního práva nezávadnému). Nedbalost je tedy možno obecně vymezit tak, že pachatel zanedbáním povinné opatrnosti při svém jednání způsobí nezamýšlený trestněprávně relevantní následek. Klíčový je pojem povinné opatrnosti, jejímž zanedbáním byl takový následek způsoben. Pokud by pachatel splnil všechny požadavky kladené na něj náležitou (povinnou) opatrností, byť by jeho jednání vedlo k nezamýšlenému trestněprávně relevantnímu následku (byla by dána příčinná souvislost — srov. ÚS 157/2010), neodpovídal by za příslušný trestný čin, neboť by u něj nebylo dáno zavinění z nedbalosti.

27. Při vědomé nedbalosti pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takový následek nezpůsobí. Z toho vyplývá, že vědomá nedbalost je budována na vědomí možnosti vzniku následku, což je schopnost pachatele rozpoznat a zhodnotit okolnosti, které vytvářejí možné nebezpečí pro zájem chráněný trestním zákoníkem. Nevědomou nedbalost trestní zákoník vymezuje tak, že pachatel nevěděl, že svým jednáním může takový následek způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Při nevědomé nedbalosti se vychází z možnosti znalosti, která se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele, neboť trestní zákoník zakládá odpovědnost za trestné činy spáchané z nevědomé nedbalosti na povinnosti, ale současně i možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem. Posouzení, zda pachatel, „vědět měl“, závisí na tom, zda měl subjektivní povinnost se seznámit s rozhodnými skutečnostmi, zatímco posouzení, zda pachatel, „vědět mohl“, spočívá v tom, zda měl objektivní možnost se s těmito skutečnostmi seznámit. Při absenci jednoho z těchto kritérií pachatel nejedná z nevědomé nedbalosti a nelze mu přičítat zavinění k trestněprávně relevantnímu následku (srov. R 6/1988).

28. Kritériem nedbalosti v obou jejích formách (vědomé či nevědomé) je zachovávání potřebné míry opatrnosti pachatelem. Míra opatrnosti je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska

při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem, neboť jedině spojení obou těchto hledisek při posuzování trestní odpovědnosti za trestný čin z nedbalosti odpovídá zásadě odpovědnosti za zavinění v trestním právu. Objektivní hledisko doplněné subjektivním hlediskem platí i pro vymezení nedbalosti vědomé, poněvadž přiměřenost důvodů, na něž pachatel spoléhal, že nezpůsobí porušení nebo ohrožení zájmu, je třeba posuzovat podle toho, jak se situace jevila pachateli, i vzhledem k vnějším okolnostem konkrétního případu. Objektivní vymezení míry potřebné opatrnosti od každého žádá zpravidla stejnou míru opatrnosti. Jestliže jde o případ, u něhož není objektivní kritérium upraveno zvláštními právními nebo bezpečnostními předpisy, jako v projednávaném případě, bude se vyžadovat taková opatrnost, jaká je přiměřená okolnostem a situaci, kterou pachatel svým jednáním na konkrétním místě sám vyvolal, přitom je třeba vycházet z ustanovení trestního zákoníku o zavinění. Právní řád a právní normy se snaží být co nejvíce obecné, aby mohly být aplikovány na rozličné situace, jež život přináší, jako je například i péče o malé dítě v rodině. V těchto situacích se zpravidla vychází z obecně uznávaných zásad, které lze rozumně požadovat po průměrně inteligentním člověku a zpravidla tu postačí dodržet stanovenou nebo ve společnosti uznávanou míru potřebné opatrnosti, více se nežádá. Kdo dodržel toto tzv. objektivní kritérium nedbalosti, nejedná se zaviněním, i když k nehodě (události) přesto dojde. Subjektivní vymezení míry opatrnosti vyžaduje, aby mimo míru povinné opatrnosti (objektivní kritérium) bylo vzato v úvahu i subjektivní vymezení spočívající v míře opatrnosti, kterou je schopen vynaložit pachatel v konkrétním případě. Proto o zavinění z nevědomé nedbalosti podle § 16 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku jde jen tehdy, jestliže povinnost a možnost předvídat porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem jsou dány současně. Nedostatek jedné z těchto složek znamená, že čin je nezaviněný (srov. R 6/1988). Podle názorů právní doktríny navíc, „obecně není a nemůže být jednání protiprávní již proto, že jinému způsobí škodu, ale až proto, že se přiči ustanovení zákona nebo zvyklostem a okolnostem“ (Petrov, J. Protiprávnost a obecná prevenční povinnost. Právní rozhledy, 2007, č. 20, s. 745).

29. Vzhledem k výše uvedenému je vrchní soud toho názoru, že situace, jak ji popsal obžalovaný, tedy že si nezletilou dceru z důvodu jejího pláče a nespokojenosti vzal k sobě do postele a v polosedu si ji položil na pokrčené nohy, aby ji pohoupal a utišil, přičemž na okamžik usnul a nezletilá se přesně nezjištěným způsobem sesmekla a spadla na podlahu, nedává v žádném směru důvod k úvahám o zavinění obžalovaného v trestněprávním smyslu. Popsaná situace či postup není ničím, co by při běžné rodičovské péči o dítě bylo jakkoli výjimečné či nestandardní – rodiče kojenců zcela běžně berou své potomky, „na kolena“ v polosedu. Za nedbalost z trestně právního hlediska by bylo možno považovat v tomto směru kupř. položení takto malého dítěte na vyšší přebalovací pult bez další kontroly, nebo neopatrné zacházení s kočárkem a také nepřítomnost během koupání, kdy v žádném případě nelze nechat miminko bez dozoru. Není tedy na místě mít za to, že by obžalovaný nezachoval potřebnou opatrnost, a to i přes to, že v důsledku své únavy upadl na moment do spánku, neboť toto zcela jistě předvídat nemohl. Odvolací soud proto uzavřel, že obžalovaný zachoval potřebnou míru opatrnosti z obou hledisek, tedy jak objektivního, tak subjektivního, při předvídání možného způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem, a tedy mu nelze přičítat zavinění k trestněprávně relevantnímu následku.

30. Ze všech uvedených důvodů proto Vrchní soud v Praze rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozsudku, tedy napadený v plném rozsahu zrušil a sám po vlastním doplnění dokazování a zhodnocení všech stěžejních důkazů rozhodl tak, že obžalovaného zprostil obžaloby podle § 226 písm. a) trestního řádu, neboť nebylo prokázáno, že by se žalovaný skutek stal. Poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR pak byla v souladu s ustanovením § 229 odst. 3 trestního řádu odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve

prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f trestního řádu.

Praha 11. března 2025

JUDr. Michaela Pařízková
předsedkyně senátu